Львів, субота 16. липня 1927.

Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вакаційне „тихомиря".

Львів, 14. липня 1927.

Прийшов час, де навіть у міжнародніх відносинах запанувало щось у роді вакаційного „відпочинку". А не так давно, бо перед яким тижнем-двома, вся міжнародня атмосфера була насичена бацилями несподіванок і небезпек. Ось польсько-більшевицьке напруження нібито й змагалося. Та коли вернув Чічерін з Европи і обняв сам керму закордонної політики СРСР напруження спершу якось немов би втратило на своїй гостроті, а далі про нього перестали писати і говорити. Словом настала „передишка". Деякі польські органи преси твердять, що теперішній побут польського посла з Москви Патка у Варшаві приспішить не лише формальну і фактичну ліквідацію польсько-радянського інциденту в звязку з убивством Войкова, але й дасть товчок до віднови початих пертрактацій в справі заключення пакту про неагресію між Польщею і СРСР.

Англійсько-радянське напруження, що так завзято абсорбувало комбінаційні здатности публіцистів і політиків, „устабілізувалося" у формі хронічного, постійно звисаючого над Европою марева невідомої і при тім немилої несподіванки. Та з цим хронічним конфліктом люди якось уже погодилися і зжилися. Преса теж почала про це менше писати.

Та всеж серед того назріваючого і „стабілізуючогося" вакаційного перемиря зявилася нагло велика політична сензація, а саме Чемберлен заповів, — відповідаючи на інтерпеляцію представника Лейбур-партії в справі розброєнь — у парляменті (11. липня ц. р.), що при найближчій нагоді їде до Берліна на політичну розмову зі Штреземаном. Чого і в якій ціли? Щоби перетягнути Німеччину на свою сторону, тобто втягнути її у протирадянський бльок — відповідають численні стовпи теоретичної дипльоматії та дипльоматичних ґазетних міркувань. Таким чином виходить, що і у вакаційному затишу Англія не покладає рук, а готовить у Европі антирадянський бльок. Сам Чемберлен сказав про ті дуже тонко-дипльоматичні справи ось що: „Погляд, немов би антанта була спрямована проти Німеччини, вчинила їй останній перед війною велику шкоду. Є це правдивою трагедією, що цей самий хибний погляд, якого тепер позбулися в Німеччині, запустив глибоко коріння в душі іншого великого народу на сході, а саме в Росії. Ніякий уряд в Европі не поділяє того погляду. Замісць втягати інші краї в англійсько-російський конфлікт, Англія поступає навпаки. Вона старалася повідомити всі інші держави, що Анґлія буде дивитися без ніякої зависти і не буде робити жадних закидів, коли іншим державам удасться осягнути зі СРСР порозуміння".

Промова, як бачимо з цитованих слів, просто ідилічна і то тим більше, коли зважити, що в ній заявив Чемберлен крім повищого також те, що Англія „задумує" уможливити собі торговлю зі СРСР. Виходилоб, що все укладається якнайкраще лише важко всетаки пояснити, чому саме тепер вибирається Чемберлен з візитою до Берліна? Невже виключно для закріплення початого вакаційного тихомиря? А може благословити Штреземана за Рапалльо і Берлін, або наладжувати за посередництвом Штреземана торговлю зі СРСР.? У кожному випадку цей новий дипльоматичний крок Чемберлена, заповіджений на тлі вакаційного тихомиря, буде мати дуже далекосяглі політичні наслідки, коли стане доконаним фактом.

Мабуть у звязку зі змальовуваною Чемберленом „ідиллєю" не дійшла до ніяких конкретних наслідків і женевська конференція у справі морських зброєнь, в якій брали участь Анґлія, Зединені Північно-американські Держави і Японія. Вона розлізлася також чи не тому, щоби не вводити дісгармонії у тихомиря.

В Женеві сталася, мабуть для завершення цілої теперішньої мирової ідиллі, ще одна подія, яку слід підкреслити, а саме: німецького представника допустили до т. зв. мандатової комісії Ліги Націй. З уваги на те, що більшість мандатових територій, підчинених компетенціям комісії, творять бувші німецькі кольонії, допущення німецького представника до неї є неабияким німецьким здобутком і стоїть мабуть у не дуже то далекому звязку з „невідомими" мотивами заповідженої візити Чемберлена у Берліні. Самозрозуміло, що всі „покривджені" і заінтересовані справами і повновластями мандатової комісії вже протестують проти німецького делеґата до неї.

Франція нині теж задоволена вповні зі знищення німецьких укріплень на сході, а навіть альбансько-югословянський конфлікт якось урвався і відносини там теж укладаються. Словом — Европа опинилася нібито на найкращому шляху до закріплення малощо не вічного мира. За те над нею проносяться цього літа доволі часто усякі елементарні катастрофи. Самаж вона спокійна і тиха.

А спокій і тиша та всяке „отяжіле" тихомиря має в собі звичайно богато-богато завдатків бурі. До цього загального тихомиря допасовують навіть внутрішні відносини в Польщі. Ось сойм взяли тай розпустили. І здавалось би тихо мирно всі розійдуться. А тимчасом... тимчасом помітне загальне обурення з причини такого нечуваного і небувалого припинення сесії, що не перевела ні одної, навіть дрібної ухвали. Невже і на тлі того польського вакаційного тихомиря може розшалітися внутрішня буря?

Вибори в Румунії.

Терором і насильством.

Вислід румунських виборів, поданий нами в головному в телеграмах, відповідає в основі тим надіям і сподіванням, які звязували з ними як румунські політичні круги, так і закордонні. Румунська ліберальна партія здобула рішучу перевагу сливе в цілій державі і матиме таку більшість у парляменті, якої уряд Братіяну не мав навіть у рр. 1922—1926. З опозиційних партій одна-одинока національна селянська партія під проводом Авереску вийшла нерозторощена і з нею уряд усеж таки до деякої міри мусить рахуватися. Не виключена зрештою річ, що лібералн увійдуть в порозуміння з нац. селянською партією і поділяться з нею владою, щоб мати в парляменті таку більшість, якої нема в ніякій іншій державі світу.

Доказом повної безвиглядности для вибору кандидатів нац. селянської партії при виборах до сенату може служити факт, що провід цієї партії видав до своїх прихильників пароль не брати зовсім участи у виборах до румунського сенату, що відбулися 10. ц. м. Розуміється, інші, слабші політичні уґрупування мали ще менше виглядів здобути якийсь мандат до сенату, тому вони — з малими вcase — ці вибори збойкотували цілком. Таким чином як у парляменті, так і в сенаті румунська ліберальна партія буде верховодити всевладно і далі переходитиме до дневного порядку над усіма внесеннями опозиції, зокремаж над внесеннями нечисленних представників національних меншостей.

Що ці вибори переводжено випробованим способом, себто шляхом терору й насильств, не треба й пригадувати. Зокрема українське населення Буковини й Бесарабії пережив усі страхіття цих румунських виборів, переводжених під гаслом: „Геть з національними меншостями! Румунія для румунів"!

Опозиційні часописи Букарешту подали докладні довірочні телеграми міністерства внутрішніх справ до команд жандармерії, в яких були вказівки, після яких жандарми були зобовязані йти на руку лібералам не допускати опозиційних виборців усякими способами до виборчої урни, аби за всяку ціну перерерти побіду правительства. Ліберальна партія видала тайний обіжник, в якім наказується головам партії на провінції обсадити виборчі льокалі енерґічними людьми вже перед початком виборчої акції, а в часі виборів заквестіоновувати опозиційних виборців, або просто їх заарештовувати. Командант жандармерії в Сторожинці Соколеану вислав прим. до начальника жандармерії в цілій Румунії ґенерала Давідоґлю таку телеграму: „В повіті спокій. Я здавив цілковито опозиційну пропаґанду, а винних згідно з законом Марцеска віддав під суд. Сьогодні я дістав інструкцію від міністра Ністора, який є тепер тут, щоби з першого лишня ударемнити всяку пропаґанду опозиції. Я працюю в повній зголі з префектом, який рівночасно є шефом ліберальної партії".

Українське населення йшло до урни збльковане з німцями, жидами й мадярами і голосувало на т. зв. лісту бльоку меншостей. Ліста ця здобула ледви кільканацять мандатів, бож проти її кандидатів приноровлено найбільший терор і найсильніші репресії й переслідування. Була ще соціялістична ліста, але вона провалилася на цілій лінії.

Пай кольосальн[illegible] виборчий успіх, небувалий в ніякій іншій правовій державі, не вийде очевидно на здоровля ні ліберальній партії ні румунському урядові як такому. Невдоволення й обурення широких мас народу можна гамувати тільки до якогось часу.

За піднесення сільсько-господарської культури.

Перший зїзд українських агрономів у Львові.

Спілка Українських Агрономів скликала на день 10. липня ц. р. *зїзд українських агрономів*, який відбувся в кімнатах Т-ва „Сільський Господар" у Львові, вул. Зімеровича ч. 20. Зїздові проводив голова Спілки інж. *Храплиций*, секретарював інж. *В. Волинець*, та інж. *І. Самків*. На зїзд прибуло 55 агрономів з краю.

Зїзд порішив у першій частині *організаційні справи*, заявлючись за *співпрацею* з Центросоюзом і Сільським Господарем. Агрономи рішили взяти участь у працях обох тих установ і повести на правильний шлях як саму агротехнічну роботу, так і працю над розбудовою сільсько-господарської кооперації.

В другій частині виголошено 15 рефератів з усіх галузей агрономічних наук, приноровлюючи їх до наших окремих умовин сільсько-господарського життя. Прочитано такі реферати: „Про модерну справу ріллі" інж. О. Дідич, „Організація насінництва щодо місцевих умовин" — інж. Лапчук, „Досвідна акція" — інж. Б. Волинець, „Поширення і випробування сільсько-господарських машин" — інж. Б. Волинець, „Основування й ведення машинових спілок" — інж. В. Волинець, „Поширення молочарства і контроля молочности" — дир. А. Мудрик, „Контрольні товариства годування молочної худоби" — інж. Е. Храплиций, „Сільсько-господарське шкільництво" — інж. М. Творидло, „Обезпечення худоби" — інж. М. Курах, „Садівництво городництво і перерібка ярини та овочів" дир. А. Трпеляк, „Сільсько-господарська рахунковість і статистика" — інж. О. Охрим, „Український сільсько-господарський банк" — ред. Е. Архипенко, „Український сільсько-господарський конгрес" інж. М. Курах, „Відношення Спілки Українських агрономів до фундації в Скнилові" — ред. Е. Архипенко, „Піднесення годівлі домашньої птиці та підготовка кооперативного збуту яєць" — інж. В. Воробець.

На основі кожного реферату зїзд приняв низку резолюцій з кожної области агрономічних наук. Між резолюціями були також і деякі загального характеру та більшої ваги, як прим. постанова про скликання в осени *українського сільсько-господарського конгресу у Львові*, про основання й піддержку *українського сільсько-господарського банку* у Львові, який має займатися фінансуванням сільсько-господарських операцій Спілки Українських Агрономів та інших установ, про бажання Спілки викупити фундацію бл. п. о. Фелиса в Скнилові і ін. Зїзд перейшов ділово і є надія, що основа, на якій спиратиметься вся наша праця для піднесення сільсько-господарської культури в наших українських землях, знайдена.

Заборона основування Українського т-ва Ліґи Націй у Львові.

Останніми часами доручено основателям „Українського Т-ва Ліґи Націй" у Львові з Дирекції Поліції рішення Міністерства внутрішніх справ у Варшаві на рекурс внесений проти заборони основування цього Т-ва львівським Воєвідством. — В жовтні 1926 Воєвідство у Львові заборонило основувати Українське Т-во Ліґи Націй між іншим з тої головної причини, що проєктоване Т-во, з огляду на свою організацію загрожує публичному порядкові, а тим самим небезпечне для держави і незгідне із законами. — Міп-ство внутр. справ у Варшаві, рішенням з 17. мая ц. р. затвердило рішення львівського Воєвідства, одначе змінило мотиви цього рішення на такі:

Dyrekcja Policji we Lwowie. L. 1066/27. St. 2000. We Lwowie, dnia 14. czerwca 1927.
Do Szanownych Założycieli Stowarzyszenia „Ukraińskie Towarzystwo Ligi Narodów" w

Polskiej Rzeczypospolitej" do rąk Pana D-ra Aleksandra Marituiaka we Lwowie ul. Kraszewskiego L. 19. A. Urząd Wojewódzki we Lwowie reskryptem z dnia 24. maja 1927 L. BP. 6486/027 polecił zawiadomić, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych reskryptem z dnia 17. maja 1927 Nr. IV. A. A.n36/0128 pozostaw n. bez uwzględnienia rekurs wniesiony przez założycieli stowarzyszenia p. n. „Ukraińskie T-wo Ligi Narodów w Rzplitej Polskiej" we Lwowie przeciwko orzeczeniu Województwa z dnia 25. października 1926 L. B. P. 14406/1925 zakazującemu zawiązania stowarzyszenia. — Utrzymując tem samem w mocy wyżej cytowane orzeczenie, Ministerstwo uchyla jego motywy, poza utrzymanemi w dalszym ciągu niniejszej decyzji wodając w ich miejsce następujące uzasadnienie zakazu zawiązania stowarzyszenia. — Z brzmienia par. 3. ust. 1. wynika, że do zadań Stowarzyszenia mogłaby m. i. należeć również działalność w kierunku zabezpieczenia narodom na podstawie prawa samostanowienia swobodnego rozwoju pod względem państwowo-prawnym. zatem należałoby do zadań U. T. L. N. dążenie do uzyskania suwerenności państwowej na drodze samostanowienia, co stwarza konieczność zabronienia utworzenia tego stowarzyszenia w myśl postanowień par. 6. ustawy o stowarzyszeniach z dnia 15. listopada 1867 L. 134 Dz. Ust. P. — Pozatem przedstawiony statut nie odpowiada wymaganiom par. 4. ustawy o stowarzyszeniach z dnia 15. listopada 1867 co szczegółowo uzasadnione zostało w orzeczeniu zakazującem zawiązania stowarzyszenia. — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie wchodzi w szczegółowe rozważanie zarzutów rekursu w tym ostatnim kierunku, ponieważ usterki te posiadają wobec zasadniczej wadliwości wynikającej z par. 3. ust. 1. statutu drugorzędne znaczenie dla sprawy dopuszczalności utworzenia stowarzyszenia, sam zresztą rekurent traktuje usterki, o których mowa jako dla sprawy nieistotne. — O tem się Szanownych Założycieli zawiadamia z tem, że od niniejszego orzeczenia nie przysługuje dalszy środek prawny odwołania w administracyjnym toku instancji. — Wagner wr.

Кріваві вибори в Гусятині.

Як гуляють вшехпольські пелкарі.

Галицькі вибори вже з давен давна мали свою вироблену опінію. Топтання закону і насильність при тих виборах — це хліб насущний. Одначе це, що сталося недавно у нас в Гусятині при громадських виборах, таке маркантне, що слід познакомити з тим нашу ширшу суспільність. Події при виборах у Гусятині характеризують як не можна краще правові відносини в Польській Річипосполитій та почуття права й законности серед широких кругів польського громадянства. *Liberum veto* — в новочасній едиції.

Польський виборчий комітет в Гусятині, зложений головно з вшехполяків, пробував спершу заключити бльок з жидами проти українців, а коли це не пішло, запропонував українцям створення чисто „християнської" лісти радних. Бачучи таке поступовання польського комітету, порозумілися поміж собою комітет жидівський і український, що жиди не заключать окремого компромісу з поляками проти українців і українці не підуть з поляками проти жидів. Натомість жидівський і український виборчі комітети вирішили, що належить шукати порозуміння загальнього поміж усіми трьома націями. Зачалися безконечні засідання всіх комітетів. Жидівський комітет запроектував скласти лісту радних, зложену з 12 поляків, 12 жидів і 8 українців Український комітет на цю пропозицію пристав, одначе поляки зажадали 14 мандатів. По довгих переговорах українці згодилися на 14 мандатів польських, 12 жидівських і тільки 8 українських, з тим, що кандидатів з кожної нації мають поставити комітети даної нації. Але польський комітет заявив, що гарантувати буде лиш за вибір числа мандатів, одначе не за вибір кандидатів, поставлених комітетовими. Метою поляків було вибрати до ради кількох жидівських і українських хрунів. З уваги на таке становище поляків вирішили жиди і українці йти самостійно з тим одначе, що одні другим не будуть шкодити. Витворилася отже ситуація того роду, що в IV. колі мало перейти 8 жидів, у III. — 8 українців, у II. — 8 жидів, а поляки мали запевнене лиш I-ше коло. Побачивши таку ситуацію, частина поляків — направяки і людовці — змінила остаточно своє становище і заключила компроміс з жидами і українцями, на основі якого поляки мали дістати замість 8 аж 11 мандатів коштом жидів. До зміни становища цеї частини поляків причинилася також і ця обставина, що день передтим вшехполяки вирішили не допустити до радних ані одного кандидата зпоміж інших польських партій поза вшехполяками. Такий стан справи був рано перед виборами.

Вшехполяки, побачивши свою пекучу програну заявили ще перед виборами, що вибори розібють. Явно і без обиняків заповів кс. Томашевський і п. Котович провідникові жидівського виборчого комітету д-ру Шапірі, що в годині 8. пополудні польська боївка розженe вибори, якщо вони будуть іти не по їх думці. В год. 9. перед самими виборами явився у виборчім льокалі місцевий провідник вшехполяків кс. Матус, посол до сойму і в присутности цілої виборчої комісії та делегата староства п. Обари заявив, що в часі виборів провідник „направяків" Тарнавський, місцевий громадський комісар і предсідатель виборчої комісії дістане по лиці' „*Dziś in Tarnawski dostanie w pysk.*" Виголосивши прилюдно отсю побожну заповідь поповнення злочину з § 76. кар. зак., кс. посол відійшов маєстатично до сповнення свого священного обовязку, до відправлювання Сл. Божої, а виборча комісія приступила до переводження виборів. Вибори відбулися в льокалі „Сокола". Штаб вшехполяків примістився в тім-же „Соколі". В атмосфері почало пахнути авантурою. Бачучи це, старостинський комісар Обара перед дверми виборчого льокалю поставив кількох жандармів з припорученням, щоб не допустити до жадної авантури. А тимчасом побожний кс. Матус у поблизькім костелі молився Богу і відправляв „суму". В кільканадцять мінут по „сумі" давея чути під виборчим льокалем спів' „*Nie damy ziemi*". То побожний кс. Матус, відправивши суму й загрівши свої овечки, рушив на їх чолі наступом на виборчий льокаль. В окруженні боївки, узброєної в палиці, вирушив він не на ворогів християнства, але на урядовця таки своєї держави, установленого польською владою, щоб порахуватися з ним за „зраду", а саме за виборчий компроміс з усіми трьома націями! Як на даний приказ зникають десь жандарми, юрба відтручує на бік старостинського делегата комісаря Обару і вдирається до середини виборчого льокалю. Счинилася страшна метушня, серед якої кільканадцять людей побито до крови. Комісар Тарнавський в обороні перед нападаючою боївкою витягнув револьвер і загрозив стрілянням, коли хто до нього зближиться. Але напасники, що складалися з „*przysposobienia wojskowego m. Husiatyna*", не так легко далися відстрашити, особливож чуючи за собою підбадьорюючі вигуки кс. Матуса та маючи поміж собою неустрашимого войовника Цепару. Яке це не було компромітуюче, але таки репрезентант польської влади в Гусятині, комісар Тарнавський, мусів спасатися бігством перед своїми таки поляками! Через городи і плоти втікав він до військової касарні, а за ним на фірманках гналися польські боївкарі! Щастя, що обійшлося без жертв у людях, до чого могло легко прийти, бож боївка має до розпорядимости кріси, з якими часто робить вправи публично. Скінчилося тільки на більших і менших ранах і побоях.

По таким „*doraźnym wymiarze sprawiedliwości na zdrajcy*" почалися обосторонні заходи в легальній дорозі. Комісар Тарнавський, нотар Мікулі та учитель Юзефчук поїхали іменем „*Związku Naprawy Rzeczypospolitej*", та людовців до воєводи зі скаргою на ендецькі насильства, а ендеки з кс. Матусом на чолі поїхали до староства в Копичинцях, щоб на нім вимогти усунення Тарнавського з комісарства в Гусятині. Хто побідить — покаже найблища будучність. Злобні язики кажуть, що поза партійним запалом кс. Матуса криється грубий особистий інтерес. А саме він хоче переформувати на бурмістра Гусятина свого молоденького брата, про якого не хоче чути загал населення Гусятина. Звідси то й мабуть походить отся ненависть кс. Матуса до найгрізнішого контркандидата.

Найцікавіше для нас те, що по такій величезній бучі, по такім страшнім пониженні авторитету польської влади, не було ані одного арештування. Можна собі уявити, щоби то ділялося, як би чогось подібного допустилися українці.

Виборчий рух.

ЛЬВІВЩИНА.

В суботу 18. червня п. р. відбулося віче УНДО в Германові. Після реферату п. Ів. Лішинського зі Львова ухвалено відповідні резолюції. Того самого дня відбулася довірочна нарада в Чернушовичах. Там реферував теж п. І. Лішинський. В неділю 19. червня відбулася довірочна нарада УНДО в Пітхемнім, на якій виступав з рефератом знову-ж п. І. Лішинський зі Львова.

БОБРЕЧЧИНА.

Дня 7. липня відбулося передвиборче віче Національного Обєднання в Романові, скликане кількома громадянами села. Село Романів, колись дуже свідоме село робить тепер доволі прикре враження. Селяни поділилися на безчисленні групи, що себе взаїмно ненавидять і поборюють. А на тій незгоді терпить, очевидно, найбільше просвітна й кооперативна праця. Дуже немило вражає обставина, що деякі члени місцевої інтелігенції не лиш не стараються погодити поріжнені групи, але й самі вносять роздор та дають під національним оглядом лихий примір селянству. І тепер перед громадськими виборами виявились найяркіше ці внутрішні суперечки; громадяни Романова не були ніяк у силі погодитися щодо вибору громадської ради. І скликане віче мало за завдання бодай у части наладнати ці погані внутрішні суперечки між громадянами села. Вічем проводив селянин Микола Підгірний, секретарював Іван Процик. На вічу по рефераті делегата Центр. Комітету Обєднання д-ра Л. Макарушка і по доволі довгій дискусії вибрано виборчий комітет, який має уложити спільну лісту радних з найбільше свідомих і чесних громадян села. Побачимо, чи село зуміє завести у себе лад.

Виборчі висліди.

ЛЬВІВЩИНА.

При виборах до громадської ради в *Красові*, пов. Львів, кліка хрунів і двірських заушників злучилася з поляками і всякими штучками перевела вибори по своїй думці. Виборча комісія під проводом учительки Ядвіги Маєвської і Павла Супінського допускалася ріжних зловживань. Виборчі акти підписали поляки не члени виборчої комісії, як Дионізи Загачевський і інші. В IV. колі вийшов 1 українець і 3 хрунів, у III. колі 2 українця і 2 хрунів, у II. колі 4 хрунів, у I. колі 4 поляків. Громадяни Красова вносять проти виборів широко умотивований протест.

В *Рокитні*, пов. Львів, дотеперішній наказний війт поляк Тадеуш Бліхярський робить зусилля, щоби проти волі громади вдержатися на свойому становищі. Коли в IV. і III. колі вибрано радними тільки українців, Бліхярський уневажнив вибір двох радних, мовляв, тому, що вони оба того самого назвища й імени, а на їх місце вписав сам себе. Громадяни вносять протест. Виборців з II. кола він тероризує ріжними способами. Дуже прикро, що місцевий парох не піддержує громади в її боротьбі проти наказного комісаря.

ГОРОДЕЧЧИНА.

Дня 8. липня ц. р. відбулися в *Жорнисьkах*, пов. Городок, вибори в IV. колі. Наказний комісар Антоні Вахерман уневажнив вибори двох радних українців, а саме Иосифа Гукала і Петра Шаха, мовляв, тому, що вони мають іменників. На це місце „вибрано" 2 хрунів, які дістали

К. АНИЩЕНКО. 7

МИРОНОСНИЦІ.

(Продовження.)

Судорга перекосила обличчя Ониськи; зашкарубла рана почала точити сукровицю... Жінка тримтіла. Тягла за руку Вівдю...

— Ховаймося скоріше... Це ті свиї!...

— Ти ховайся, а я їх не боюся.

Ониська кинулась в кущі. Вівдя прислухалась, що діється на селі. Од школи чувся собачий лай, гомоніли й викрикували люди. По лопацьоиській стежці з самогонним апаратом в руках пробіг в ліс якийсь дядько; чийсь парубок навернувся од багна і, побачивши лихо, шугнув у терен...

Пробігли діти — почали гукати:

— Бабо Ониськоi гов! а — гов! Ідіть додому-у! При-і-ха-ли допрос щій-м-а-в-ть! Бабо, гов!

Разом з дитячими вигуками пішла луна в ярах... загув у заводі гудок. На обід...

— Хоч-би сьогодні прийшов — думала Вівдя про сина, поглядаючи на далекий заводський димар,— може яку пораду-б дав. Але... хто там за покривджений нарід заступиться? Сховався — врятувався, а не встиг...

Баба Вівдя важко позіхнула — ще більш стурбована й заклопотана пішла до хати...

Про те, що треба вичистити криницю в Переправці, балакали разів зо три в раді, на зборні. Що казати? Треба! В ту руку жита, а в Низькодолах — толока: і людині і скотині дай води і дай.

Вверше балакали незаможники: вичистить та й годі. Середняки казали: новий-би зруб уставити. Куркулі нагадували про молебствіє. Але й мироносна неділя підскочила, а до Переправки ніхто й не навідався. Та на сім поголоска пішла: криницю святить будуть. А коли так, хтось вичистить і криницю і ставок загатить коло неї...

В русачівській церкві задзвонили. Рідко. По вмерлій душі...

Ще в четвер, до схід сонця, баба Вівдя, з заступом у руці, вийшла на розділ, мов-би до заводу, але повернула на пастовень та Козацьке, щоб ніхто не здибався, — і почвалала в Переправку.

Було росяно і туман сонно гойдався в пастовні над стрижнем. В небі вже виспівував жайворонок і пролетіли дикі качки, а в Козацькому лісі кувала зозуля... Заклопотано поспішали на молоді гречки бджілки-трудовиці...

Баба Вівдя перехрестилась...

— Царство небесне і рабу Божому Дмитру, і рабу Божому Денису... А раба твого Петра заступи і збережи... щоб і в костопальні од жари не зомлів, і щоб на дифузії не учадів, і щоб машиновий пас його не зачепив. Заступи, Господи, трудenny пролетарію — і од посміху людського, і розуму нам дай, дітям твоїм нерозумним... Од наглої смерти ізбав... І щире серце поверни людям нашим...

Не встигла баба Вівдя вийти на колишнє попове поле, як із-за Дніпрових краін, у вербах над Запорізьким шляхом, червоною хусткою затуляючись, встало сонце... Ще дужче закувала зозуля, туман посунув на розділ, а русачівський дзвін ще тужливіше забевкав по вмерлій душі...

Не посміла баба Вівдя глянути на сонце — лик господній: схилила голову й не піднімаючи очей, прийшла в Переправку.

Коло криниці вже були люди: старий сивий дід Василь та Санька Таманська. Микита-француз пас конячку — загорнувшись в кожух, хропів на все Козацьке...

— От і толока збирається! — сказав дід назустріч Вівді. — А ми оце з Санькою радимось, як краще бути... Хотіли будити того хранцуза.

— Будьте здорові з четвергом святим... Якось самі управимось, — промовила стара, — хай спочиває козак...

— Ну, то я буду у вас за комісара, — дід Василь взяв у руки відерця, — ти, Санько, прокопуй рівчак, а ми почнем зливати воду.

Перехрестились і суворо почали роботу.

— Про цю криницю мій дід розказував, а дідові його дід казав. Хто брехав, хто правду казав — не знаю. Ото за Козацьким лісом ви бачили страшенний рів, а над ровом, по Козацькому шляху, стоїть комгорська пасіка. Так вона стоїть, як раз на тому місці, де сходилась колись границя: Русачівка — Мировка — польське царство, а Долина та Дібрівка — московське*, а коли в Русачівці млинці печуть, то в Дібрівці носом чують. Ще до поділу дід мого діда приглянув собі дівчину в Русачівці. Кортить йому — чує, коли його чорнобрива насіння смажить. Але в Русачівку хиба на крилах перелетиш: кордони на кождому горбочку, в кожній ложинці сторожа. З одного боку — пани-жолнери, з другого — москалі в косах. Така була у них форма... Дідові, видно, добре таки припекло, бо якось вночі переліз московську границю, доліз і до польської. Тут його злапали. Ну, звичайно на допит... Щоб уже дід та признався, що до своєї Харитини добивався,— може, якось-би воно обійшлось, а то почав вигадувати.

— Бреше хлоп! — сказав польський начальник. — Всипте йому на кобилі* трицять волових, а на закуску стількиж канчуків по пятах і... пустіть до дому...

Щиро всипали дідові і по штанях і по закаблуках... Лізе він, білолаха, назад — до москалів потрапив. Знов: за чім, та по що? Дід вже не бреше, а правду каже. Не вірять москалі. Московський начальник каже:

— Черкаси* нарід хитрий... Побачимо: держіть поки не загоїться у його...

Сидить дід не день, не два, а цілий рік. Давно загоїлось польське частування: і сидить, і похожає. Якось ведуть його на допит. Московський пан в куделях грізно насупився. Каже до діда:

— Ти — польський шпиг... про це ми довідались напевне. Я тебе повішу он на тій вербі, що в яру стоїть.

(Далі буде).

* Кордон по Андрусівському поділу. Авт.

* Щоб краще приставало. Авт.

** Черкасами звали москалі наш нарід — кріпаків. Відгук цього є навіть в художній російській літературі. У Пушкіна (поема „Полтава"), де сказано про дочку Кочубея: „Мария — краса черкасских дочерей". Авт.

*** Перука. Авт.

…ного по 13 голосів. Радні, яких вибір тим невважнено, одержали по 75 голосів. Таке поступовання наказного комісаря і виборчої комісії обурило українських виборців до тої міри, що наші виборці вздержалися від голосування в І., ІІ. і ІІІ. колі. Все таки наказний комісар перевів вибори, хоча голосувало ледви яка десята частина управнених до голосування. Українські громадяни вносять протест.

СКАЛАТЩИНА.

В селі *Іванівка*, пов. Скалат, вибрано 8 українців і добровільно 12 поляків, які були поміщені на українській лісті. Українська ліста одержала в І. колі 13 голосів, у ІІ. к. 72 гол., в ІІІ. к. 163 гол., в IV. к. 53 гол. Польська в І. к. 6 гол., у ІІ. колі 21 гол., у ІІІ. к. 31 гол., у IV. к. 8 гол. На цьому висліді бачимо найкраще, як далеко посунений український лібералізм. Як зате відвдячуються поляки нашим людям там, де вони мають нераз тільки штучну перевагу, показують приміри з усіх кінців Галичини. Зрештою і поляки в Іванівці не вміли оцінити ні грохи нашої мягкосердности, коли в усіх колах усе таки ставили свої лісти, на які вибрали нужденне число голосів.

ГОРОДЕНЩИНА.

Вибори в селі *Жукові*, пов. Городенка, пройшли при нашій самостійній лісті подобоносно, крім першого кола, де більшістю 4 голосів перейшла ліста польська. В селі є 800 латинників-поляків, 20 родин жидівських і 2.100 українців. Наших радних вибрано 22, польських 6, 1 жида і 3 …. Поляки все таки внесли протест.

ЖОВКІВЩИНА.

Нагірці вибрано чисто українську громадську раду. Є наших 16 радних і 1 віцевіст поляк.

Твердиміхи Великі: всі 16 радних українці.

Твердиміхи Малі, в яких перевага польська, вибрано 11 радних українців і 5 поляків. Поляки стараються безпідставно знищити вибори.

Мостиска: вибрано 15 радних українців. 1 поляк вибраний шумовинням села, одначе громадська зверхність українська.

КОЗОВА.

Перейшла ліста бльоку.

ЯРИЧІВ НОВИЙ.

Перейшла ліста бльоку. Вибрано 26 жидів, 8 українців і 8 поляків.

ЗБОРІВ.

На 40 радних вибрано 13 українців, 17 жидів і 10 поляків.

СОКАЛЬ.

У IV. колі вибрано 3 українців, 4 жидів і 5 поляків.

ЗБАРАЖ.

У IV. і ІІІ. колі перейшла польсько-українська ліста.

СТАРИЙ ЧОРТКІВ.

Перейшла ліста бльоку. Вибрано 14 українців, 14 поляків і 12 жидів.

КОВЕЛЬ.

Вибори переведено 10. ц. м. Вибрано 14 жидів, 9 поляків (5 ППС., 2 НД., 2 безпарт.), 2 українців. Фреквенція виборців слаба.

ВОЛОДИМИР ВОЛ.

Вибрано 14 жидів, 6 поляків, 4 українців

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

По замкненні обох законодатних палат.

Варшава, 15. липня 1927.

Весь вчорашній день відбувалися наради у соймових клюбах поодиноких партій у звязку з розвязанням сойму і сенату. В полудне відбулася нарада у соймового маршалка Ратая. В ній взяли участь представники клюбів ЗЛН, ХД, ХН, Пяст, НПР, Визволеня і ППС. Наради мали довірочний характер. Пізніше виступили соціялісти з ініціятивою, щоби домагатися негайного скликання надзвичайної сесії обох палат. Одначе ця ініціятива не найшла підтримки ні в одному з клюбів. Виринула також думка випустити в справі розвязання обох палат спільну деклярацію всіх польських клюбів. Таку деклярацію запроектував уже посол Тугут. Нині має запасти остаточне рішення відносно тієї деклярації. Клюб ППС оформулував усі свої домагання до законодатних палат у таких точках: Скликати по ініціятиві клюбів сойм та сенат на основі арт. 25. конституції в ціли покінчення розпочатих праць, а саме: 1) ухвали самоуправних законопроектів; 2) уневажнення пресового декрету; 3) прийняття закону про вибори; 4) полагоджения внесення ППС у справі піднесення платень у промислі, заборони вивозу збіжжя і виконання земельної реформи; 5) дефінітивного залагодження справи самороввязання сойму. Вчора дістали голови всіх посольських клюбів від клюбу ППС таке письмо: „Пане голово! Виконуючи ухвалу послів і сенаторів ППС, приняту вчора у справі скликання надзвичайної сесії сойму і сенату з посольської ініціятиви, прошу дати підпис на вложеному у сойм. канцелярії готовому внеску та вплинути на всіх членів Вашого клюбу до положення підписів на тому внесенні. — Вчора вечером рішив клюб ЗЛН поробити всі заходи, щоби сойм міг почати свої праці наново. Клюб видасть від себе відозву до суспільности про політичне положення.

Хто буде львівським воєводою?

Львів, 14. липня 1927.

Львівський воєвода д-р Гарапіх, який від початку липня перебуває на відпустці, мабуть уже не верне на своє становище, але перейде на емеритуру. Його наслідником мавби бути гр. Петро Борковський, з теребовельського повіту, монархіст з переконання. З інших сторін подають, що місце Гарапіха обнялби станиславівський воєвода Корсак, на якого знову місце мав би прийти(?) міністер освіти Добруцький. Воєвода Корсак прибув уже дня 14. ц. м. до Варшави.

Протест Японії проти більшовицької діяльности у Китаю.

З Токіо наспіли вістки, що японський премієр Танака відбув довшу конференцію з більшовицьким представником при японському уряді Довгалевським. Танака заявив категорично, що Японія ніколи не допустить до того, щоби червона армія вступила на простори східньо-китайської залізничої лінії. Японія не буде глядіти рівнодушно також на штучне підсичування комуністами сепаратистичного руху у Монголії, яку Японія вважає неподільною частиною Китаю. Японія ніколи не визнає незалежности Монголії.

Ґенерал головою Банку.

Варшава, 14. липня 1927.

Президент Мосціцький підписав сьогодні декрет, яким іменує ґенерала Гурецького головою Банку Господарства Краєвого.

Радянські воєнні приготовання.

Східня Агенція приносить інформацію з Москви такого змісту: Воєнна пропаганда на просторі СРСР тріває без перерви. Веде її, очевидно, компартія з великим накладом енергії. Організуються мілітарні гуртки, воєнно-наукові установи, товариства мілітарного вишколу і т. п. Сильно розвинулася останніми часами особливо пропаганда за скріпленням військової повітряної фльоти. Голова Раднаркому СРСР Риков оголосив у московських „Ізвєстіях" і „Правді" статтю, в якій вказує на те, що все, що досі зроблено на терені Радсоюзу, є тільки першим етапом праці. Перед СРСР і її урядом, а зокрема перед компартією найважніші завдання ще є попереді.

Нова фаза китайської війни.

Шанґай, 14 VII. 1927.

Здається, що громадянська війна в Китаю вступить тепер на зовсім нові шляхи. З інформацій, які наспіли з Пекіну, видно, що ген. Чан-Кай-Шек відступає в напрямі Тука. З Кію-Кіенгу надходять вісти, що з Ганкоу прибув туди цілий ряд військових відділів під проводом ген. Чанг-Фу-Коу, який хоче заатакувати Нан…. Колиб прийшло до боротьби між ур…м у Ганкоу та урядом у Нанкіні, то положення в Китаю ускладнилося би незвичайно і направилоб китайські події на зовсім нові шляхи.

Спека в Злучених Державах.

Новий Йорк 14. липня 1927.

Наслідком спеки померло в Новім Йорку 7 осіб, а в Філядельфії 8. Температура вагається від 32 до 38 ст. Ц. Також в інших містах занотовано випадки смерти наслідком спеки.

Жертви землетрусу.

Льондон, 14. липня 1927.

Згідно з донесеннями англійських часописів з Каіро, землетрус, який навістив Палестину та Трансіорданію, є найстрашнішою катастрофою на тій землі від кількасот літ. Число жертв у самій Трансіорданії виносить около 1000 осіб.

З останньої хвилі.

Смерть мітрата Гордієвського.

Станиславів, 14. VII. 1927.

о. Іван Гордієвський, архипресвітер-мітрат помер тут сьогодні. Похорон відбудеться в суботу. — Покійний о. Гордієвський родився 1854 р., висвятився на священика 1879 р. Був жонатим. Повдовівши, став крилошанином станиславівської епископської капітули 31. січня 1909 р. Архипресвітером був від 28. VIII. 1910 р.! Останніми часами був настоятелем станиславівської капітули, радником і референтом митрополичої консисторії. В. И. П.

Нагінка.

Переслідування членів УНДО.

Недавно повідомляли ми про адміністративні переслідування о. Олександра Бодохори з Крилова Нового і селянина Петра Луцького з Луки Шляхоцької (Старосамбірщина) за їх організаційно-політичну діяльність та виступи на вічах Обєднання. Тепер довідуємося про свіжий приклад.

В Лешневі, пов. Броди, відбулася ще дня 5. грудня 1926 р. довірочна нарада членів Українського Нац.-Дем. Національного Обєднання. Для державної поліції є вже від довшого часу сіллю в оці праця наших свідоміших одиниць у повіті і вона використала цю нагоду, щоби стягнути переслідування на наших громадян. На організаторів наради пп. Івана Хміляра й Івана Войтовича з Лешнева внесено карне донесення, що вони урядили довірочні збори за запрошеннями, але на них допустили людей без запрошення.

На судовій розправі цілий ряд свідків ствердив, що всі учасники мали запрошення і що запрошення пильно контрольовано. Одначе н… …жаючи на те, що легальність зборів …… суд в Бродах засудив обвинувачених за проступок з § 2 закону про збори на кару по 5 днів арешту. Засуд спирався на зізнанях одного-одинокого свідка, який, як подає вирок, „мав запрошення, але не може пригадати собі, чи це запрошення контрольовано, тому не може цього твердити в категоричний спосіб".

Проти того засуду вніс адвокат д-р В. Чировський відклик до окружного суду в Золочеві і цей суд зніс дня 6. травня 1927 р. попередній присуд та увільнив наших громадян від всякої вини і кари. Громадяни Лешнева і взагалі Брідщини підбадьорені побідою правди, тим сміліше горнуться в ряди УНДО.

НОВИНКИ.

— **До процесу Шварцбарта.** Одержуємо кілька-сторінковий протест 47 українських академічних організацій: з Франції, Польщі, Бельгії, Німеччини, Югославії, а навіть Китаю проти наклепів поширюваних про жидівські погроми організовані урядом Петлюри. Цей протест перекладений на ріжні европейські мови вислали наші студентські організації одночасно до всіх студентських організацій в Европі та Америці, збиваючи хитру пропаганду тих, в яких інтересі є знеславити наш визвольний національний рух. На жаль, куці рямці нашого часопису не дають нам змоги його передрукувати.

— **З Музичного Інституту в Дрогобичі.** Пишуть нам: Шк. рік закінчився кінцевим пописом дня 27. червня. Попис був свідоцтвом солідної праці. Найкраще визначились елеви проф. Ірини Кузьмовичевої. А проте при всьому гарному розвитку цієї філії львівського Муз. Інституту годі помовчати собі двох річей: 1) Чому деякі наші навіть дуже знані інтеліґентні родини з Дрогобича і з повіту волять свої діти посилати на науку музики до чужинців і платити подвійно? Чи наші сили не в силі дати освіти своїм дітям? Це перше питання ставимо наразі без імен. 2) Дня 29. м. м. відбувся тут попис конкуренційного Музичного Інституту ім. Шопена в салі Сокола — де саля в 500 крісел була битком набита родичами елевів, у нас маленька саля Нар. Дому — крім гуртка молодіжі і кількох старших осіб — світила пустками. Чи родичів наших не цікавлять навіть поступи їх дітей. — *Д-р Борис.*

— **Нове Товариство.** Дня 12. липня відбулися в Тернополі основуючі збори Товариства „Молода Громада", на яких вибрано управу товариства і намічено загальний плян праці. Зацікавлених просимо звертатися на адресу: д-р Никифор Гірняк, Тернопіль, вул. Лелевеля ч. 6.

— **Вшехпольські марева.** „Слово Польське" з дня 15. липня годує своїх читачів такою динамітовою новинкою „Таємна військова організація". Діло не в українських боївках, а в дійсній збройній українській армії, поділеній на полки, що має командантів, — якої явною покришкою є „Луги" та „Соколи". Справа точно законспірована, але випадково попали на слід, що законспіровані селяни з околиці Яворова дістали посвідки до (!) 53 полку українського війська. Можеби цим зайнялись військові органи, а також поліція". Вшехпольські організми мають добрі органи!

— **Ще про американського тенора.** Те, що ми писали вчора про засоби реклями польського тенора Яна Кепури, на підставі власних спостережень є тільки несміливими замітками у порівнанні із закидами, які нині зробила йому „Ґазета Поранна" у великій статті п. з. „Такого не роблять пане Кепура!" А саме читаємо там: „Слід напятнувати осоружні засоби „роблення каси" ярмарочними ефектами, які справді виходять поза межі пристойности". Імпресарії купецького тенора здирали з людей шкіру і брали солену ціну навіть за стоячі місця понад поліційну норму. Тенор злакомився навіть на рецензійні білети для редакцій і продав їх, так що вся польська львівська преса збойкотувала його виступ. Одночасно пригадують йому, що він у Берліні висловлювався про своїх земляків досить нехтуючим тоном і що дирекція опери „Ля Скаля" в Міляно заперечила буцім-то вона його заанґажувала. Тільки завдяки нечуваній рекламі, яку львівська преса зробила йому перед концертом він дістав до кишені 14.000 зол., беручи за місця ціни гідні Шаляпіна. Наскільки він має великий голос це інша справа, але що його апетит і комедіянство гідні циркового престадіґітатора це мусіли признати з обуренням і огірченням самі його земляки, що вкаїчали його при приїзді лаврами реклями.

— **Фе, пане Ґольдберґ, так не роблять!** Прийшла до нас сторожиха з вул. Галицької ч. 9 Гафія Адамович із своєю 13-літньою сестрінкою Анною Сперанкою і жалується на ось що: її і дівчинку тягають по поліції і там погрожують карами за те, що вона буцім-то пхає малу до розпусти. Дівчинка — сирота, в неї на вихованні з милосердя, бо мати Сперанки — німа, живе на селі, в Малехові, між добрими людьми. Звідки-ж таке важке обвинувачення Гафії Адамович та її вихованки, невинної дитини? Властик камениці, де Адамович є сторожихою, купець Гольдберґ хоче її позбутись і кидає на неї наклепи, нацьковуючи проти неї комірників і поліційних урядовців. Жінка приходить безрадна в сльозах питатись, як має проти цього боронитись..

— **Сучасна молодь.** 16-літній син львівської інтеліґентної родини, якої прізвище преса промовчує, працював як помічник вольного в бюрі вугілля „Сілезіяна". Там при нагоді вкрав 1000 зол. свому шефові і частину грошей пропутав із приятелями і… приятелькою. Коли справа вийшла наверх, признався до вини, частину з неї скидаючи на камови приятелів. У Варшаві 17-літній гімназист Пйотровський хотів стати опришком і підклав багатим знайомим листок паперу, домагаючись видачі 500 зол. під загрозою.

— **З нашого середновіччя.** Біля Ходорова в Жираві якась ворожка Зелена так довго записувала рецепту жінці одного урядовця для мужа, щоби її кохав, аж муж занедужав. Не диво, коли біндолаха випивав у чаю чи каві якусь гущу з тарканів („швабів")!

— **Трупи на селі.** У селі Милків біля Любачева селянин Попелюх і його жінка після суперечки вбили свого тестя. У селі Сайків біля Черкас 20-літній парубок пробив другого ножем на весіллю.

— **Жнива на вломників.** Наші вломники, що в неприсутности щасливих літників тягнуть срібло та білля з опустілих домів, мусять завидувати успіхів справжнім великоміським товаришам европейських і американських столиць. Кілька днів тому щезли якісь цінні діяманти родині відомого віденського пацифіста гр. Куденгове-Калерґі. Нині приходить звістка, що нюйорська поліція вислала стежні листи за свіжими власниками брилянтів і смараґдів американської мілівнерки, яка зупинилась у Ріц-Карльтон готелі. За саму нагороду дають 10.000 дол. Кримінальна поліція в Брюсселі приловила нашого земляка Діомеда Дишлика з України 28-літнього вломника, який у літі минулого року обікрав „сензаційно" кілька берлінських готелів, цюрихських і брюссельських, уживаючи до своїх мандрівок аж літака. Найшли при ньому чверть фунта брилянтів і сафірів. Ніхто не сподівався би, що наші таланти марнуються вже і в таких професіях..

— **Винахідник листівки.** Так, і таку звичайнісіньку річ, як почтова листівка треба було винайти. І хоча вам здається, що вона існувала ще перед Колюмбом, повірте, що перша її ідея появилася щойно

з січні 1869 р. в австрійськім часописі. Її творцем був радник м-ства д-р Емануель Гeерман, який помер саме 25 літ тому і з нагоди цих роковин австрійська преса пригадує невдячному світові його імя. Геерман звернувся до м-ства торгівлі з проханням, щоби його думку взяли на розгляд, хоча би з економічних причин, бо листи коштували дорого. Австрія ввела першу листівку в жовтні цьогож року, а за її прикладом пішли інші країни.

— **Світова всячина.** Японія не має охоти брати участи у конференції розброєнь у Женеві. — Поанкаре погрожує, що покине політику, коли парлямент не висловить довіря його урядові. — В Єрусалимі та околиці паніка; землетрус убив 540 осіб і знищив сотні домів. — Марш. Фош погрожує Европі війною... за 15—20 літ, коли вона не отямиться. — У середній Франції великі повені, які забирають довкола; біля Безансон грім спалив усе місточко, вдаривши в електрівню. — Італійський уряд вислав ноту до Ангори, щоби вона признала йому суверенні права до острова Кастельоріццо. — В Японії поширена епідемія кору; за перший тиждень було 1040 смертних випадків. — На останній ліцитації образів з колекції Росса у Льондоні продали 99 з них за 19 міл. фр. — У Гамбурзі перестали засуджувати злочинців на смерть. — У Ню-Йорку одна 21-літня дівчина затроєна газом уже спить 100 днів, не прокинувшись. — У Румунії наслідком спеки загорілись ліси в повіті Морені на просторі 10.000 гект. — В півд. Африці відкрили великі поклади цинку.

Зі спорту.

Ж. К. С. „Ютшенка" — „Україна".

Ці інтересні змагання в копаному мячі відбудуться в неділю 17. п. м. в год. 11. рано на площі Сокола-Батька. Слід зазначити, що „Ютшенка" — це найсильніша після „Гасмонеї" жидівська дружина у Львові і складається з самих інтелігентних грачів. Дружина „України" після недавної програної зі „Спартою" палає бажанням зреабілітуватися в очах симпатиків і тому доложить усіх старань, щоби вийти побідно з цих змагань. Сподіємося, що львівське громадянство явиться численно на площі, щоб додати духа своїм, а емоції і свіжого воздуху, не вважаючи на дуже низькі ціни вступу, напевно не забракне.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Яремчі. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера!

Жертви слати на адресу: Львів, Підвальне 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

З життя наших установ.

Практичний інструкторський курс „Союзу Українок" у Львові.

Гасло Наталії Кобринської і інших провідниць жіночого руху не минув безслідно. Сучасне життя щораз більше спонукує наше жіноцтво до активної участи в суспільній праці. Новим Союзом такої праці є недавно зорганізований у Львові „Союзом Українок" приватний інструкторський курс для безробітних абітурієнток учительських семінарій і гімназій.

До навчання ріжних предметів, запросив виділ „Союзу Укр." найкращих і знаних робітників на народній ниві.

Курс тревав від 15. січня до 2. липня ц. р. Він обнимав: науку крою і шиття (учила п. Мошцібовичева), домашнє господарство — огородництво і куховарство (п. Пелешська-Ліщинська), ведення дітячих садків (п. Яворська), організація жіноцтва (п. Донцова), культурно-просвітна праця (п. дир. Галущинський), бібліотекарство (п. Кваснюк), гігієна (п. д-р Деметубська), кооперація (п. Гаврилко), Рідна Школа (п. Ясінчук).

Педагогічну і адміністраційну частину управи курсу вела п. Олена Ріппель. Господарську частину вели пп. Панкевичева і Соколовська.

Хоча курс відбувався у дуже тяжких умовинах (брак відповідного приміщення на науку і практичні лекції), то щира праця виділу „С. Укр." і добірного учительського збору зробили все можливе, щоби приспособити учениць курсу до їх майбутньої праці.

На курс зголосилося 26 кандидаток. З них чотири вислали філії С. Укр. в Тернополі, Бережанах, Стрию і Коломиї. Решта зголосилася сама на поклик головного виділу, у часописах. Львівських учасниць було 8, інші зі всіх закутин нашої країни, 1 з Волині.

Із записаних 19 учасниць одержали посвідки від Союзу Українок і Головної Управи тов. „Рідна Школа", на здатність ведення курсів і шиття і діточих садків 7 кандидаток не покінчили курсу з ріжних причин.

Сердечна і приязна атмосфера, яку вносили всі прихильники курсу, розбудили в учасниць свідомість ваги їх завдання, витворили між ними почуття єдности і заправили їх до совісного сповнювання своїх обовязків.

Курсистки відсвяткували Шевченківські роковини концертом і живим образом. Святочну промову виголосила знана наша діячка п. Іванна Блажкевичева. Громадянство виповнило велику салю читальні „Просвіти" на Личакові, по береги. Дохід з концерту передано на видатки курсу.

Учасниці курсу виїзджали також до читалень в повіті, де пробували власно своїх сил.

Святочне закінчення курсу получене з виставою предметів праці учениць, відбулося дня 2. липня ц. р. о год. 5. пополудні в салі „Бесіди" при участи запрошених гостей.

Спільна знимка буде милим спомином, гарно і корисно перебутих хвилин.

Завдяки невтомним заходам п. Макух-Павликовської, учениці курсу вже у більшій части одержали місця до праці. Радісні і повні запалу до неї виїхали зі Львова.

Як справляться на своїх місцях — будучність покаже.

Всі кошта курсу, як оплата учит. збору, комірне за приміщення то-що, оплачувано з фонду живого памятника Бесарабової.

О. Р—ль.

IV. Всеславянський зїзд пасічників в Празі.

В днях 3—10. липня ц. р. відбувся в Празі IV. всеславянський зїзд пасічників. Перший того рода зїзд відбувся в Софії 1910 р., другий в Білгороді 1911, а третій в Москві 1912. Цей IV. з черги зїзд розпочався дня 3. липня ц. р. відкриттям вистави, після чого відбувся перегляд вистави а вечером спільна привітна вечера, на якій обмінялися привітами всі славяни через своїх заступників, від українців промовляв проф. Шелухин.

Слідуючого дня ц. є 4. липня відчитано цілий ряд рефератів з пасічництва. Між іншими мав реферат і проф Шелухин: „Про життя і працю Петра Прокоповича", що перший в світі винайшов рухому рамку і положив великі заслуги на полі пасічництва.

В дні 5. липня відбулося відкриття зїзду в Репрезентаційному домі; зїзд відкрив радник Ванчура, голова Центросоюзу краєвих пасічничих союзів Чехословаччини. Від українців промовляв тут проф. Шелухин. По відкриттю зїзду відбувся в Міщанській Бесіді спільний обід, на якому промовляв теж д-р В. Ривюк, як делегат української пасічничої кооперативи „Рій" у Львові і редакції часопису „Українське Пасічництво".

В дні 6. липня відбувся загальний збір всеславянського союзу пасічників, де обрано комісію для обговорення статуту пасічничого всеславянського союзу; до цеї комісії війшов від українців проф. Шелухин, по тім ухвалено час і місце дальшого чергового всеславянського пасічничого зїзду, на які з черги визначено Польщу, де в році 1929 в Познані в серпні відбудеться 5-й з черги всеславянський зїзд пасічників.

7. липня виїхали чехословацькі пасічники і їх гості югославяни, українці, болгари і поляки разом в числі 5єб лодкою до державного досвідного пасічничого інституту в Долі, де оглянули новітні урядження для досліду життя пчіл, а також зразкову пасіку. Українцям мило було побачити там так звану „славянську липу", на якій видніється ось який напис в чеській мові: „Славянська липа засаджена 29. березня 1926 р. українськими пасічниками на на память 150 уродин визначного українського пасічника П. Прокоповича і на памятку приятельських відносин з чеськими пасічниками". За українців проф. С. Шелухин, за чехів д-р Шенфельд.

По оглядненню інституту в Долі поїхали члени зїзду далі лодкою по Велтаві а відтак по Лабі аж до Лебухова, де по вступленню на беріг повитали гостей Соколи і місцева влада.

По повороті до Праги оглянули члени зїзду місто, рада міста Праги витала гостей. За гостину дякували всі народности а між ними і українці устами д-р Ривюка. Сама вистава а спеціяльно її український відділ, була прегарно уряджена. Український відділ дістав нагороди, до яких у першу чергу належить золота медаля надана інж. Архипенкові зі Львова, а опісля срібні медалі надані інж. Боровському і інж. Зеркалеві не числячи похвальних листів і інших нагород наданих дальшим виставцям.

Всячина.

Що може видержати людська голова? Коли справа йде про духові переживання то скажете без вагання: все. Колиж про матеріяльні предмети то відомо, що солідна цегла, впавши на голову, може найбільше ґеніяльний мозок зіпсувати як горнець. Аж ось вирипув один з героїв останньої війни, зовсім невідомий жовнір, Славко Барта, мабуть хорват, який у присутности вчених, військових і інших спеціялістів показав у Відні такий експеримент: бере в уста патрону 25 цм. довжини і 3 цм. ширини, наповнену динамітом і екразитом і каже собі її там запалити. Патрона вибухає, а його голова і не дригне (позаду за нею держать вістря шаблі на знак, що вона непорушна). Та сама патрона покладена в панцирну касу розриває її. Барта вправлявся в цьому експерименті кілька років, щоби доказати, що в силі видержати людський організм під впливом вправи. Вже на війні доказував чудес з вибуховими матеріялами, до яких звик і яких ніколи не лякався.

Англійський чудотворець. В англійськім купелевім місті Брайтон, зявився голова нової релігійної секти Жорж Жефрейс, який приєднує собі тисячі віруючих чудодійним хрещенням. Він станув по рамена в морі і кожного, хто підходив до нього як неофіт, хрестив, кажучи йому пірнути у воду. З тисячі осіб, які перейшли цей обряд, десятки впевняють прилюдно, що почувають себе здоровими після затяжної недуги. Жінка місцевого священика-баптиста каже, що Жефрейс вилічив її з рака, інші, що позбулись чахотки, сліпоти чи паралїжу. Зібрана довкола „чудотворця" юрба співає псальми. Жінки прибрані на білому, мущини в сірих штанах і блюзах. Тисячі народу придивлялось з берега цій дивній церемонії.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА. *(Виясненя в справі виборів в Миклашеві).* Вибори до місцевої громадської ради були назначені на пополудне. Наш о. парох у порозумінні з місцевим виборчим і церковним комітетом зарядив був, правда, процесію, але передполуднем в год. 10.30. У процесії тій взяли майже виключно участь тільки жінки, котрі не голосували. Отже зарядженням процесії о. Семків у виборчій акції ніякої шкоди не заподіяв. Таксамо не є правдивий факт, поміщений у дописові „Діла", що „наші люди мусіли аж спеціяльно ходити до свого духовного пастиря, щоб був ласкав прийти голосувати", бо в дійсности в дні виборів падав дощ і о. Семків просив лише довіреного чоловіка, щоб той повідомив його, як зачнеться голосування в І-ім колі. Щодо громадської діяльности о. пароха, то, як стверджують доручені автентичні посвідки від відповідних установ, є він діяльним членом і предсідником надзірної ради місцевої каси-райфайзенки від 1911 р., настоятелем і членом місцевої „Водної Спілки" для дренування, членом т-ва „Луг" та предсідником надзірної ради кооперативи в Миклашеві, котра завдяки його співпраці устроїла весною ц. р. 3-тижневий кооперативний курс. Таким чином допис проти особи о. Володимира Семкова, поміщений у „Ділі" з 18. м. м., минається з правдою.

Селяни.

ЖУРАВНО. *(Двобій у церкві).* В четвер 7. ц. м. з нагоди празника мав відспівати у нас український хор Службу Божу Ярославенка. Не на руку було це місцевим москвофільським дукам і навай за всяку ціну недопустити до того. Вже зрана народ почав сходитися з усіх сіл Журавенщини, а москвофіли почали в церковнім домі при дорозі пробу „русской" Служби Божої, при чому рівночасно зорганізувалися до здобуття й опанування хорів. О годині 10. український хор Журавна (около 50 співаків) став під хорами, від яких ключа не хотів видати о. Юрків, відомий україножер, бо — мовляв — нині співають „русскі". И дійсно в годині 11. кацапська шайка на чолі з п. Худобою Рогатим, учеником дяківської бурси і Ленциком та Жовняром, танцмайстрами з Журавна, гусаком через цілу церкву, штуркаючи людей, прийшла перед двері хорів і пястуками накинулася на наших співаків. Зачався бій і крик, наче на торгу, наслідком чого побито українця Фениківну. Кацапи, бачучи, що нічого не вдіють, вийшли з криком з церкви, а такі зачали співати. Український хор виспівав цілу Службу Божу, бо пішли чутки, що кацапи будуть співати по проповіди. З пімсти, що нічого не могли вдіяти, син о. Юркова і Худоба Рогатий з сином кацапського адвоката пішли до канцелярії д-ра Лакусти й зачали відбивати на цикльостилю летючки, в яких візвали кацапів до биття українців-„мазепинців", у таких дословних реченях: „Селяне! Бийте українські рила, гоніть їх від себе, вони злодії, продали церкву на Побережу, а заложили кооперативу" і т. д. Такі летючки роздавали між селянами, не знати лише чи жандармерія знайде виновників. От до чого у нас доходить! Консисторія до цеї пори ще нічого не зарядила. В церковнім домі кацапи заложили собі читальню Качковського й кілька метрів від церкви ведуть деморалізацію. У д-ра Лакусти, який живе коштом українського селянина, друкуються собі летючки, у яких взивають до биття українців, а о. Юрків з Худобою Рогатим і іншими затирає лише руки, що „русска" справа в Журавні ще не пропала. Але вже скоро прийде й у нас конець кацапській кирині і божевілю.

Конкурс.

Головна Управа „Рідної Школи" розписує конкурс на місце учителя рисунків в фахово-доповнюючій школі в Перемишлі. Цим учителем має бути інженер будови машин. Він був би заразом управителем цеї школи. Платня по умові. Зголошуватися письменно до Головної Управи „Рідної Школи" у Львові, Ринок ч. 10, ІІ. п. 67 1—3

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.